

Valtuutettu Mari Lahti ym. aloite: Nepsy-sensitiivisen toimintakulttuurin vahvistaminen Turun varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Arviolta 10-15% lapsista kuuluu neurokirjoon (esim. ADHD, autismikirjo, Touretten oireyhtymä), ja heidän määrä päiväkodeissa ja kouluissa kasvaa jatkuvasti. Monilla näistä lapsista suurimmat haasteet eivät liity varsinaisesti oppimiseen, vaan koulunkäynnin arkeen, siirtymätilanteisiin, aistikuormaan, toiminnanohjaukseen ja vuorovaikutukseen.

Kun neurokirjon lasten tukea ei tunnisteta ajoissa, seurauksena voi olla oppimisvaikeuksia, poissaoloja, koulupudokkuutta ja mielenterveyden ongelmia. Tuen viivästyminen aiheuttaa kohtuuttoman kuormituksen niin lapsille kuin perheille. Varhainen tuki, turvallinen oppimisympäristö ja henkilöstön osaaminen ovat ratkaisevassa roolissa hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistämisessä.

Turussa on jo otettu tärkeitä askelia asian suhteen, kouluissa toimii nimettyjä koulunepsyopettajia, ja nepsy-osaamista on vahvistettu koulutuksilla. Lisäksi Puropellon koulussa toteutettu aistimökipilotti on saanut kiitosta. Nämä toimet ovat hyvä alku, mutta kokonaisvaltainen, pysyvä muutos vaatii lisää konkreettisia rakenteita myös varhaiskasvatukseen ja uudenlaista ajattelua oppimisympäristöjen suunnittelussa.

Esitys:

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Turun kaupunki laatii toimenpiteohjelman nepsy-sensitiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Ohjelma sisältäisi ainakin seuraavat toimet:

1. Henkilöstön osaaminen vahvistaminen. Varmistetaan, että jokaisessa päiväkodissa ja koulussa on nimetty nepsy-osaaja/opettaja. Järjestetään koulutuksia neurokirjon lasten kohtaamisesta ja tukemisesta.
2. Aistiystävälliset oppimisympäristöt. Turun kaupungilla on jo voimassa esteettömyysohjeistus, joka sisältää keskeiset aistiesteettömyyden periaatteet tilasuunnittelussa. Esitämme, että selvitetään, miten nämä ohjeistuksen tavoitteet toteutuvat käytännössä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa – niin uusissa, korjattavissa kuin nykyisissä yksiköissä. Erityisesti varmistetaan, että jokaisessa yksikössä on konkreettisia mahdollisuuksia rauhoittumiseen, aistikuormituksen hallintaan ja selkeään päivärytmiin, esimerkiksi Maja-luokan kaltaisten esimerkkien pohjalta. Lisäksi suositellaan, että esteettömyysohjeistuksen toteutumista seurataan osana tilojen ja toimintakulttuurin arviointia.
3. Tuen uudistaminen ja yksilöllisen tuen vahvistaminen. Kehitetään nopea ja hallinnollisesti kevyt toimintamalli yksilöllisten tukitoimien käynnistämiseksi heti tuen tarpeen ilmetessä. On tilanteita, joissa oppilas ei tarvitse erityisopettajan tarjoamaa tukea tai erityisluokan tukea, mutta ryhmämuotoinen tuki ei ole riittävää. Näissä tapauksissa on tärkeää varmistaa, että oppilaalle voidaan

Kaupunginvaltuusto

17.11.2025

tarjota tarvittaessa yksilöllistä tukea. Lisäksi ohjaajien määrää ja tuen jatkuvuutta tulee lisätä erityisesti nivelvaiheissa.

4. Perheiden tukeminen ja yhteistyö. Tiivistetään yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä järjestöjen kanssa. Tarjotaan perheille tukea, ohjausta ja tietoa palveluista helposti saatavassa muodossa.

Turku voi olla edelläkävijä lasten yhdenvertaisessa kasvatuksessa ja oppimisessä. Nepsy-sensitiivinen arki hyödyttää kaikkia lapsia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja psykologista hyvinvointia.

Lahti Mari (SDP)

Kannattajat (36 kpl)

Kallio Nina (SDP)
Uusitalo-Heikkinen Mervi (VAS)
Jäppinen Jonnamiia (SDP)
Salari Tawar (SDP)
Lintunen Ville (SDP)
Maaskola Mika (SDP)
Helin Perttu (KESK)
Vörlund-Wallenius Terhi (VIHR)
Herlevi Saimi (VAS)
Saarinen Jaana (SDP)
Karjalainen Riitta (KESK)
Gërmizaj Agon (SDP)
Muukkonen Mirka (VAS)
Bell Claire (VAS)
Engblom Sofia (VIHR)
Nurmio Timo (SDP)
Artesola Nina (VAS)
Wulff Nicke (RKP)
Toivari Henry (SDP)
Diop Paco (VAS)
Koiranen Sara (VAS)
Ahmadi Berhan (SDP)
Hersi Muhiadin (VAS)
Hellsten Kristiina (SDP)
Lindberg Essi (VIHR)
Rönkä Aino (VIHR)
Lumme Riina (VIHR)
Granroth Veera (VIHR)
Ruusunen Mimmi (KESK)
Nera Selinä (VIHR)
Jäntti Emilie (RKP)
Vehosmaa Anne-Maarit (KD)
Anttila Sari (PS)
Vähä-Heikkilä Matti (VIHR)
Ekman Johan (VAS)

TURKU

Aloite

3 (3)

Kaupunginvaltuusto

17.11.2025

Koivusalo Mari-Elina (SDP)